

SLOVENSKÁ REPUBLIKA
UZNESENIE
Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 4/2016-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. apríla 2016 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jany Baricovej, Petra Brňáka, Ludmily Gajdošíkovej, Sergeja Kohuta, Milana Ľalíka, Lajosa Mészárosa, Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika predbežne prerokoval návrh skupiny 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, zastúpených advokátom Mgr. Michalom Kičom, Prievozská 4/B, Bratislava, na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade § 10 ods. 5 písm. d) v časti „za podmienok podľa odseku 6“ a v časti „a musí sa vzťahovať na všetky hazardné hry podľa § 3 ods. 2 písm. b), d), e) a i)“ a § 10 ods. 6 v časti „Všeobecne záväzné nariadenie podľa odseku 5 písm. d) môže obec vydať, ak sa obyvatelia obce petíciou sťažujú, že sa v obci narúša verejný poriadok v súvislosti s hraním hazardných hier, pričom takúto petíciu musí podporiť najmenej 30 % obyvateľov obce, ktorí dovŕšili vek 18 rokov veku“ zákona č. 171/2005 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1, čl. 27 ods. 1, čl. 64, čl. 64a, čl. 67 ods. 1 prvou vetou a ods. 3 a čl. 68 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 3 ods. 1 a 2 prvou vetou a čl. 4 ods. 2 a 4 Európskej charty miestnej samosprávy, ako aj o návrhu na pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení a takto

r o z h o d o l :

1. Návrh skupiny 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky prijíma na ďalšie konanie.

2. Návrhu skupiny 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na pozastavenie účinnosti § 10 ods. 5 písm. d) v časti „za podmienok podľa odseku 6“ a v časti „a musí sa vzťahovať na všetky hazardné hry podľa § 3 ods. 2 písm. b), d), e) a i)“ a § 10 ods. 6 v časti „Všeobecne záväzné nariadenie podľa odseku 5 písm. d) môže obec vydať, ak sa obyvatelia obce petíciou sťažujú, že sa v obci naruša verejný poriadok v súvislosti s hraním hazardných hier, pričom takúto petíciu musí podporiť najmenej 30 % obyvateľov obce, ktorí dovърšili vek 18 rokov veku“ zákona č. 171/2005 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 18. januára 2016 doručený návrh skupiny 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovatelia“ alebo „skupina 31 poslancov“) na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o súlade § 10 ods. 5 písm. d) v časti „za podmienok podľa odseku 6“ a v časti „a musí sa vzťahovať na všetky hazardné hry podľa § 3 ods. 2 písm. b), d), e) a i)“ a § 10 ods. 6 v časti „Všeobecne záväzné nariadenie podľa odseku 5 písm. d) môže obec vydať, ak sa obyvatelia obce petíciou sťažujú, že sa v obci naruša verejný poriadok v súvislosti s hraním hazardných hier, pričom takúto petíciu musí podporiť najmenej 30 % obyvateľov obce, ktorí dovърšili vek 18 rokov veku“ zákona č. 171/2005 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hazardě“, spolu aj „napadnutá právna úprava“) s čl. 1 ods. 1, čl. 27 ods. 1, čl. 64, čl. 64a, čl. 67 ods. 1 prvou vetou a ods. 3 a čl. 68 ústavy a s čl. 3 ods. 1 a 2 prvou vetou a čl. 4 ods. 2 a 4 Európskej charty miestnej samosprávy (ďalej len „charta“).

Prílohou návrhu je písomné splnomocnenie opatrené podpismi 31 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej aj „národná rada“) advokáta pre Mgr. Michala Kiču, Prievozská 4/B, Bratislava, na ich zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

Navrhovatelia vo svojom návrhu v podstatnom uviedli:

«Dňa 1. januára 2013 nadobudol účinnosť zákon č. 439/2012 Z. z., ktorým bol zákon o hazardne o. i. v ustanovení § 10 ods. 5 písm. d) a ods. 6 zmenený a doplnený do súčasného znenia. Normotvorná právomoc obce pri regulácii hazardu na jej území bola obmedzená a podmienená petíciou 30 % obyvateľov obce, ktorí sa sťažujú, že v súvislosti s prevádzkovaním hazardu dochádza na jej území k narušovaniu verejného poriadku. Ustanovenie § 10 ods. 5 písm. d) a ods. 6 zákona o hazardných hrách po novelizácii zákonom č. 439/2012 Z. z. znie:

„/ods. 5/ Obec môže za podmienok podľa odseku 6 ustanoviť všeobecne záväzným nariadením, že hazardné hry podľa § 3 ods. 2 písm. b), d), e), a i) nie je možné prevádzkovať na jej území, pričom toto všeobecne záväzné nariadenie musí platiť na celom území obce a musí sa vzťahovať na všetky hazardné hry podľa § 3 ods. 2 písm. b), dl e) a i): na prevádzkovateľa hazardnej hry, ktorému bola udelená individuálna licencia na prevádzkovanie hazardnej hry pred nadobudnutím účinnosti všeobecne záväzného nariadenia, sa toto všeobecné záväzné nariadenie nevzťahuje do doby skončenia platnosti tejto individuálnej licencie.

/ods. 6/ Všeobecne záväzné nariadenie podľa odseku 5 písm. d) môže obec vydať, ak sa obyvatelia obce petíciou sťažujú, že sa v obci naruša verejný poriadok v súvislosti s hraním hazardných hier, pričom takúto petíciu musí podporiť najmenej 30 % obyvateľov obce, ktorí dovърšili 18 rokov veku. Prijatie takéhoto všeobecne záväzného nariadenia obec oznámi bezodkladne ministerstvu s uvedením dátumu jeho účinnosti.“»

Navrhovatelia vo svojom návrhu poukázali na skutočnosť, že vydávanie všeobecne záväzných nariadení vo veciach územnej samosprávy v čl. 68 ústavy bolo od 1. júla 2001 rozšírené o vydávanie všeobecne záväzných nariadení na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona a toto oprávnenie je podľa nich relevantné aj vo vzťahu k regulácii hazardu. Rozšírenie pôsobností obcí o vydávanie všeobecne záväzných nariadení nielen vo veciach samosprávy v najužšom zmysle (tak ako ich vymenúva zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov), avšak aj vo veciach, v ktorých úlohy vyplývajú pre samosprávu zo zákona, bolo aplikačne vyložené

v následnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu (napr. rozhodnutia sp. zn. IV. ÚS 154/2005 a sp. zn. PL. ÚS 5/2012), pričom podľa uvedených záverov možno potom podľa navrhovateľov na reguláciu hazardu obcami dôvodiť, že nielen normotvorná činnosť obcí (teda vydanie všeobecne záväzných nariadení o obmedzení hazardu na ich území), avšak aj ďalšia činnosť obcí v zmysle zákona o hazarde (udeľovanie individuálnych licencií) je samosprávnou pôsobnosťou, keďže zákon o hazarde a ani iný zákon nikde výslovne neustanovuje, že pôsobnosť obcí v zmysle zákona o hazarde je preneseným výkonom štátnej správy.

Podľa navrhovateľov je zákonodarca pri voľbe legislatívneho zásahu do samosprávnej pôsobnosti obcí v rámci regulácie hazardu viazaný všetkými označenými ustanoveniami ústavy i charty.

Pre posúdenie predmetu tohto konania vyvstáva podľa navrhovateľov ako kľúčová otázka prípustnosti a dovolenosti neskôr prijatej napadnutej právnej úpravy podmieňujúcej výkon normotvornej činnosti obce (teda prijatia všeobecnej záväzného nariadenia zakazujúceho hazard na území obce) petíciou 30 % registrovaných obyvateľov obce a súladnosť tejto podmienky s povahou a princípmi ústavou garantovaného práva na samosprávu, jej zlučiteľnosť s chartou a zásadou, že do samosprávnej pôsobnosti obcí môže štát zasahovať len v nevyhnutnom rozsahu a sledujúc legitímny cieľ.

Podľa navrhovateľov ústavodarca prijatie obmedzenia právomocí orgánov obce, tak ako je vymedzené v § 10 ods. 6 zákona o hazarde, nepredpokladal, a preto takýto legislatívny zásah spočívajúci vo výkone samosprávy až po predchádzajúcej kvalifikovanej realizácii petičného práva určitou skupinou obyvateľov narúša nezávislé ústavné postavenie samosprávy, ktorej prípustné formy realizácie sú ustanovené v čl. 67 ods. 1 ústavy (zhromaždenie obyvateľov, miestne referendum a orgány obce). Uvedené legislatívne riešenie podľa navrhovateľov ústave priamo odporuje.

Podľa navrhovateľov sa prijatá napadnutá právna úprava na prvý pohľad môže javiť ako prejav snahy zákonodarcu o participatívny prístup obyvateľov obce na správe vecí

verejných, avšak nie je to tak, predovšetkým s prihliadnutím na to, že základný spôsob kreovania vôle v zastupiteľskom systéme demokracie a jeho záväznosť (voľby) nie je podmienený účasťou predpísaného minimálneho množstva voličov, a preto ani výkon samosprávnej pôsobnosti v určitej oblasti rovnako nemôže byť podmienený uplatnením petičného práva kvalifikovaného počtu obyvateľov obce, pretože sa takýmto postupom popiera právo na samosprávu tých obyvateľov, ktorí prejavili záujem o správu samosprávnych záležitostí a zúčastnili sa vo voľbách.

Napadnutá právna úprava podľa navrhovateľov vylučuje najvyššiu a priamu formu realizácie vôle občanov obce prostredníctvom obecného referenda, pretože v prípade, ak by obyvatelia v obecnom referende teoreticky rozhodli o obmedzení hazardu, obecné zastupiteľstvo by podľa nich všeobecne záväzné nariadenie bez doručenia petície 30 % obyvateľov obce, ktorým by vyhovelo výsledkom obecného referenda, nemohlo prijať. Navrhovatelia napokon poukázali aj na to, že v jednotlivých formách spôsobu výkonu samosprávy nie je pre jej realizáciu predpokladané plnenie žiadnych ďalších povinností obyvateľmi, t. j. uloženie povinnosti obyvateľom obce adresovať petíciu obecnému zastupiteľstvu, ak sa chcú domôcť regulácie určitej oblasti pri výkone miestnej samosprávy, podľa nich odporuje ustanoveniu čl. 67 ods. 1 ústavy.

Zvolené legislatívne riešenie podľa navrhovateľov neobstojí ani z hľadiska testu proporcionality a legitimacy zásahu, pretože uvedené skutočnosti popierajú legitimitu zásahu do rozhodovacej právomoci orgánov obce, a taktiež preto, že reštrikcia obsiahnutá v napadnutej právnej úprave nesleduje podľa nich žiaden legitímny cieľ. Postup zákonodarcu podľa navrhovateľov citeľne obmedzuje možnosť územnej samosprávy prostredníctvom volených orgánov vykonávať svoju pôsobnosť, a preto sa javí ako svojvoľný.

Ústavné zakotvenie a ochrana územnej samosprávy nedovoľuje podľa navrhovateľov ani zákonodarcovi legislatívnym zásahom autonómiu územnej samosprávy zužovať či obmedzovať, a preto by zásadné a dôležité záujmy obce nemal formulovať a vymedzovať zákonodarca účelovo reštriktívnou úpravou, avšak mali by to byť práve orgány obce, ktoré

sú na to obdarené priamym a obnovovaným mandátom udeleným vo voľbách obyvateľmi obce. Tento záver možno potom podľa navrhovateľov aplikovať aj na hodnotenie napádanej úpravy z hľadiska iných možností na dosiahnutie sledovaného cieľa.

Keďže zákonodarca rovnako ako pri otázke regulácie hazardu nepostupoval ani pri iných minimálne rovnako závažných otázkach z hľadiska kvality života v obci a jej rozvoja, akými sú napríklad územný rozvoj (územné plány, stavebná uzávera) či odpadové hospodárstvo, ku ktorým môže obec prijímať všeobecne záväzné nariadenia bez obmedzení, jeho postup prijatý v napadnutej právnej úprave sa javí ako selektívny a svojvoľný, favorizujúci ochranu podnikania v oblasti hazardu nad iné regulované činnosti, a to na úkor samosprávnej pôsobnosti miest a obcí.

Zákonodarca prijatou právnou úpravou podľa navrhovateľov poprel priamosť mandátu volených orgánov, ktoré ho nemôžu vykonať napriek tomu, že ho v zákonnej volebnej procedúre nadobudli a za jeho výkon aj zodpovedajú, čo odporuje zakotveniu práva na samosprávu ako súčasť pojmu demokratický a právny štát.

Obmedzením možnosti prijať všeobecne záväzné nariadenie zakazujúce na území obce prevádzkovanie hazardu sa zasahuje aj do požiadaviek na efektívnosť rozhodovania orgánov miestnej samosprávy, tak ako ich vyžaduje v čl. 3 ods. 2, 3 a 4 charta.

Podmienku petície v napadnutej právnej úprave nemožno podľa navrhovateľov vnímať ako prípustnú procesnú požiadavku, ktorá by bola zlučiteľná s ústavou garantovaným právom obce normovať samosprávne, ako aj ďalšie zákonom vymedzené oblasti v zmysle čl. 68 ústavy, ale podľa nich ide o materiálnu podmienku či prekážku, ktorou ústavodarca výkon tejto pôsobnosti nezamýšľal podmieňovať, ktorá z tohto hľadiska predstavuje zásah do práva na samosprávu a jeho vymedzenia ako súčasť pojmu právny štát.

Napadnutá právna úprava je podľa navrhovateľov v rozpore aj s čl. 27 ods. 1 ústavy upravujúcim petičné právo, pretože uplatnenie petičného práva musí byť vždy slobodné,

a to nielen čo sa týka jeho samotného výkonu, ale aj z hľadiska jeho obsahu, teda vznesenej požiadavky, ktorá sa petíciou sleduje, resp. inej skutočnosti, ktorá sa petíciou vytýka. V danom prípade ale napadnutou právnou úpravou zákonodarca vymedzil obsah petície, a tým iné dôvody, pre ktoré by sa občania mohli domáhať zákazu hazardných hier na území obce, okrem narušania verejného poriadku, nepripustil ako relevantné pre prijatie obmedzujúceho všeobecne záväzného nariadenia zakazujúceho hazard, resp. nespája s nimi žiaden právny následok.

Rozhodovaciú autonómiu ako podstatu samosprávneho princípu tak zákonodarca napadnutou právnou úpravou podľa navrhovateľov úplne potiera, čo je podľa nich nezlučiteľné s právom na samosprávu, ako je formulované ústavou a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná. Územná samospráva ako pojmový znak právneho štátu požíva ústavnú ochranu aj pred samotným zákonodarcom. Pre zákonnú favorizáciu a ochranu podnikania v oblasti hazardu nie je v tomto smere podľa navrhovateľov žiaden legitímny dôvod, ktorý by oprávňoval suspendovať či obmedziť samosprávu miest a obcí a ich autonómiu pri určení dôvodov na obmedzenie hazardu.

Navrhovatelia ďalej poukázali na to, že aj Zmluva o fungovaní Európskej únie predpokladá reguláciu hazardu z dôvodov výslovne ustanovených v čl. 51 a čl. 52 alebo ak sú v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) opodstatnené naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu. Judikatúra Súdneho dvora rešpektuje, že právna úprava hazardných hier je súčasťou tých oblastí, v ktorých existujú významné rozdiely morálneho, náboženského a kultúrneho charakteru medzi členskými štátmi. Vnútroštátne orgány tak majú dostatočnú voľnú úvahu na určení požiadaviek, ktoré prináša ochrana spotrebiteľa a verejného poriadku, a pokiaľ sú okrem toho dodržané podmienky stanovené v judikatúre Súdneho dvora, každému členskému štátu prináleží, aby posúdil, či je v kontexte legitímnych cieľov, ktoré sleduje, nevyhnutné úplne alebo čiastočne zakázať činnosti týkajúce sa hier a stávk alebo ich stačí len obmedziť a stanoviť na tento účel prísnejšie či menej prísne spôsoby kontroly (napr. bod 76 rozsudku Súdneho dvora v spojených veciach C-316/07, C-358/07 až C-360/07, C-409/07 a C-410/07, Stoß a iní/Land Baden-Württemberg alebo bod 46 rozsudku Súdneho dvora vo veci C-46/08,

Carmen Media Group Ltd./Land Schleswig-Holstein a Innenminister des Landes Schleswig-Holstein).

Podľa navrhovateľov z hľadiska legitimacy zásahu neobstojí ani časť napádanej právnej úpravy, a to ustanovenie § 10 ods. 5 písm. d) zákona o hazarde slová „*a musí sa vzťahovať na všetky hazardné hry podľa § 3 ods. 2 písm. b), d), e) a i)*“, ktorou zákonodarca bez legitímneho cieľa vylúčil autonómiu územnej samosprávy vo veci posúdenia konkrétnych dopadov rozličných typov prevádzok hazardných hier, ktoré môžu mať odlišný dopad na kvalitu života.

Ako dôvod ústavnej diskonformity napadnutej právnej úpravy možno podľa navrhovateľov napokon uviesť aj jej diskriminačné pôsobenie na mestské časti hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy a mesta Košice, ktorá tieto mestské časti spĺňajúce pojmové znaky jednotiek územnej samosprávy bez ďalšieho samostatne vylučuje zo súčasnej striktnej právnej úpravy regulácie hazardu, čo je v rozpore s čl. 1 ods. 1 ústavy a princípom materiálnej rovnosti ako znaku právneho štátu.

Navrhovatelia žiadali, aby ústavný súd pozastavil účinnosť napadnutých ustanovení zákona o hazarde podľa § 38 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), argumentujúc takto:

„Počas súčasného protiprávneho stavu prevádzkovatelia hazardných hier získavajú individuálne licencie, ktoré budú môcť využívať počas celej doby ich platnosti, a to s ohľadom na ochranu ich dobre viery a prezumpciu ústavnosti právnej úpravy. Dôsledky protiprávneho stavu, rozporu napádanej právnej úpravy s Ústavou a Chartou, budú pretrvávajúť dlhé obdobie po prípadnom vyhovení návrhu, v závažnej miere, teda v časovo citelnom pokračovaní v prevádzke hazardu proti vôli obyvateľov. Tento dôsledok sa týka veľkého množstva obyvateľov, prakticky všetkých obyvateľov miest a obcí. Preto z dôvodu reálnej ochrany práva obyvateľov miest a obcí na samosprávu navrhovatelia vzhľadajú na liehavosť požiadavky na pozastavenie účinnosti napádanej právnej úpravy.“

Navrhovatelia zároveň požiadali o prednostné prerokovanie ich návrhu v zmysle § 26 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedených skutočností navrhovatelia navrhli, aby ústavný súd prijal návrh skupiny 31 poslancov národnej rady na ďalšie konanie a po jeho meritórnom prerokovaní nálezom takto rozhodol:

«Ustanovenia § 10 ods. 5 písm. d) slová „za podmienok podľa odseku 6“ a slová „a musí sa vzťahovať na všetky hazardné hry podľa § 3 ods. 2 písm. b), d), e) a i)“ a ustanovenia §10 ods. 6 slová „Všeobecne záväzné nariadenie podľa odseku 5 písm. d) môže obec vydať, ak sa obyvatelia obce petíciou sťažujú, že sa v obci naruša verejný poriadok v súvislosti s hraním hazardných hier, pričom takúto petíciu musí podporiť najmenej 30 % obyvateľov obce, ktorí dovърšili 18 rokov veku.“, zákona č. 171/2005 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie sú v súlade s ustanoveniami čl. 1 ods. 1, 27 ods. 1, 64, 64a, 67 ods. 1 veta prvá, 67 ods. 3 a 68 Ústavy Slovenskej republiky a ustanoveniami čl. 3 ods. 1, ods. 2 veta prvá a čl. 4 ods. 2, ods. 4 Európskej charty miestnej samosprávy, prijatej dňa 15. októbra 1985 v Štrasburgu (oznámenia Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 336/2000 Z. z., č. 602/2002 Z. z. a 587/2007 Z. z.).»

II.

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy rozhoduje ústavný súd o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Podľa § 18 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd začne konanie, ak návrh podá najmenej päťina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak osoby uvedené v § 18 ods. 1 písm. a) až písm. f) dospejú k názoru, že právny predpis nižšej právnej sily nie je v súlade s právnym predpisom vyššej právnej sily, môžu podať ústavnému súdu návrh na začatie konania.

Podľa § 37 ods. 3 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať

a) označenie predpisu, ktorého nesúlad s právnym predpisom vyššej právnej sily sa namieta, s vyjadrením, či navrhovateľ napáda predpis v celom rozsahu alebo v jeho časti, prípadne v jednotlivom ustanovení,

b) označenie predpisu vyššej právnej sily, jeho časť alebo jednotlivé ustanovenie alebo označenie medzinárodnej zmluvy, jej časti, alebo jednotlivého ustanovenia, s ktorým napadnutý predpis nie je v súlade.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

